

vuorossa oli Bergenin yliopisto Norjassa. Hulpeeat maisemat ja suosiollinen sää loivat otollisen kymmenvuotisjuhlan tunnun, mutta konferenssiin sisältyi myös tietynlaista retrospektiivisyyttä, sillä sitä leimasi dialogi eri sukupolvien välillä.

Konferenssin teemoina olivat tällä kertaa biologinen käänne, historiografia sekä monikulttuurisuus. Sukupuolen ja biologian välistä suhdetta avasi omasta näkökulmastaan norjalainen kasvitieteilijä Inger Nordahl erinomaisessa luennossaan. Lähtökohtana oli huomio siitä, miten ”väärin” biologiaa käytetään sosiobiologisessa ja evoluutiobiologisessa keskustelussa. Vahva biologismin aalto tuottaa osin hyvin samanlaisia tulintoja kuin sadan vuoden takaiset keskustelut.

Konferenssissa käytettiin paljon aikaa pohjoismaisen sukupuolihistoriantutkimuksen menneisyyden reflektointiin ja nykytilan analyysiin. Kirsti Niskasén kokoama ryhmä ruotsalaisia, norjalaisia ja suomalaisia on julkaissut erikoisnumeron ”Genushistoriens utmaningar” *Scandiassa*. Ann-Catrin Östman tuo artikkelissaan hyvin esille suomalaista keskustelua, joka liian usein jää syrjään pohjoismaisissa yhteyksissä yksinkertaisesti kieli-muurin takia.

Konferenssin historiografia-tema keskittyi elämäkertatutkimukseen, kun toisen pääluennon piti tanskalainen Birgitte Possing elämäkertatutkimuksen haasteista. Teemaa jatkettiin laajassa elämäkertatutkimukseen liittyvässä sessiossa, jossa käsiteltiin mm. tavallisten naisten biografioita, ensimmäisen norjalaisen naisbiologin elämäkertaa ja ruotsalaisen naiskommunistin tuntematonta elämäntarinaa.

Sukupolvien dialogin huipensi sunnuntaiamun paneeli, jota veti norjalainen Gro Hagemann. Osallistujina olivat niin ikään norjalainen, keskeisesti niin pohjoismai-

nessa kuin kansainvälisessä naishistorian kentässä toiminut 84-vuotias Ida Blom, saksalainen Karen Hausen sekä englantilainen Leonore Davidoff. He muistelivat naishistorian vakiintumista omissa maissaan esimerkiksi konferensien ja omien tieteellisten julkaisujen muodossa sekä naishistorioitsijoiden kollektiivista panosta alan kehittymiseen. Tässä paneelissa myös kiteytyi 2000-luvulla konkretisoitunut muutos: 2000-luvun sukupuolvelle kyse on nimenomaan naishistoriasta, mutta nyt puhumme sukupuolihistoriasta.

Kaikki, ja ehkä varsinkin Davidoff, toivat esiin huolensa sukupuolihistorian haipumisesta takalalle esimerkiksi kouluopetuksessa ja opiskelijoiden kiinnostuksessa. Suomen perspektiivistä tilanne on ehkä toinen, mutta tietynlaista integroitumista on tapahtunut aivan uudella tavalla. Moni suomalaisensitiivistä tutkimusta tekevä ei välttämättä miellä itseään ensisijaisesti sukupuolihistorioitsijaksi eikä osallistu tällaisiin konferenssiin. 1960-luvulta lähtien toimineen sukupolven aktiivisuus sai kuitenkin toivomaan näiden konferenssien jatkumista ja sitä, että myös nuoret tutkijat ja jatko-opiskelijat voisivat kokea foorumin omakseen. Seuraava konferenssi järjestetään Kööpenhaminassa vuonna 2015. Haasteena on tuoda konferenssi lähelle kaikkia juuri nyt sukupuolihistoriaa tutkivia.

Raportti on ilmestynyt hieman laajempaan versioon Kulttuurihistoria Nyt -blogissa 14.9.2012

<http://kulttuurihistoria.wordpress.com/2012/09/14/pohjoismaisen-nais-ja-sukupuolihistorian-kolme-vuosikymmentä/>.

– MAARIT LESKELÄ-KÄRKI

Pohjoismaisen sukupuolihistorian kolme vuosikymmentä

Elokuisena viikonloppuna 2012 pohjoismaiset sukupuolihistorioitsijat kokoontuivat kymmenennen kerran yhteen. Tällä kertaa isäntä-